SILEX
POTTENBAKKERS MATERIALEN

Werkinstructie Pottery Forms

@catchytableware_pottery

Een handige werkinstructie voor het maken van mooie borden en schalen met pottery forms van Pottery Forms Europe

Voor meer informatie
www.potteryformseurope.com

De keuze van de kleisoort / de klei body

De keuze van de kleisoort / klei body is zeer belangrijk. Zo is een kleibody die geschikt is om te draaien niet altijd de juiste keuze voor het maken van de kleiplaten die gebruikt worden voor het werken met pottery forms. Daarnaast is deze keuze natuurlijk ook afhankelijk van wat je gaat maken, hoe groot ga je werken en hoe hoog ga je stoken.
Gebruik een klei van 0 - 0,2 chamotte of 0 - 0,5 chamotte voor de grotere werken of hogere stook, deze klei is net iets steviger en dit helpt scheuren en kromtrekken voorkomen.

Het walsen / kneden van de klei

Klei heeft een geheugen. Zorg ervoor dat de klei goed gewalst / gekneed wordt om dit geheugen te verwijderen en de plasticiteit van de klei te vergroten

De kleiplaat

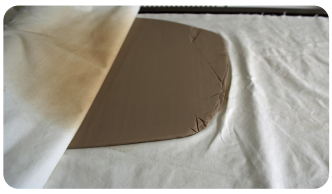

Maak een plaat klei met de kleiwals of een roller en stokjes.
Draai de kleiplaat tussendoor regelmatig een kwartslag om zodat de klei niet steeds naar dezelfde richting uitgerekt wordt, dit helpt kromtrekken en scheuren in een later stadium te voorkomen. Maak daarbij gebruik van een gladde doek die je onder de klei legt zodat de kleiplaat makkelijker op te tillen is als hij nog erg nat is (bv een oud laken).

De dikte van de kleiplaat is afhankelijk van de kleisoort die je gebruikt en de krimp van die klei (en dus ook hoe hoog je stookt) in combinatie met je werkmethodiek.

Ik werk zelf meestal met een dikte van +/- 6 mm

De kleine ronde en ovale vormen zijn ook geschikt om ze als drukmal te gebruiken op een foamplaat (schuimrubber). In dit geval kun (al naar gelang je ervaring) de plaat iets dunner maken, maar ik zou niet verder gaan dan +/- 4 mm.

Rust

Leg de kleiplaat op een, bij voorkeur niet gelakte, houten plank. Een watervast verlijmde triplex plaat werkt het beste. Op deze manier kan er vocht uit de klei trekken en wordt de plaat iets steviger en makkelijker te gebruiken.

De duur is afhankelijk van de omstandigheden zoals temperatuur en luchtvochtigheid, en natuurlijk de conditie van de klei. In de zomer bij 35 graden en droge lucht kan dit 20 / 30 minuten rusttijd zijn, maar bij erg natte klei, een koudere ruimte of een hoge luchtvochtigheid kan dit wel oplopen tot 2 a 3 uur.

Een handig hulpregeltje is dat je de kleiplaat op moet kunnen pakken zonder dat hij scheurt.

Compressie

Gebruik een lomer om compressie uit te voeren op de kleiplaat. Als je dit in verschillende richtingen doet helpt het kromtrekken en scheuren in een later stadium te voorkomen.
Draai de kleiplaat om en doe dit ook aan de andere zijde.

Textuur / structuur

Dit is het moment om te bepalen of je nog een mooie structuur wilt. Misschien van een gehaakt kleedje, een roller met structuur of dingen uit de natuur.

Indien je vooraf een onderglazuur transfer wilt gebruiken dan kun je dit in deze fase doen. (onderglazuur transfers kunnen ook aangebracht worden na de bisque stook)

Vorm

Leg de kleiplaat met de mooie zijde naar beneden over de vorm.
Sluit de plaat met een zachte druk van de hand zoveel mogelijk aan op de vorm, verwijder zo veel mogelijk lucht en plooien.

Gebruik daarna een zachte rubberen lomer om je bord / schaal vorm te geven. Werk hierbij zoveel mogelijk van buiten naar binnen om genoeg klei op de rand van het bord te bewaren, maar gebruik wel voldoende compressie totdat de vorm goed zichtbaar is.

Voet / standring

Gebruik de voetmaker om een aantal gelijkwaardige stroken klei te maken. Draai de stroken om (de onderzijde is het breedste).
Maak krasjes op het bord / de schaal en op de voet en zet de stroken met water of slip vast.

Borden en schalen die gemaakt worden met een afmeting van 9,5 inch (+/-24 cm) of groter krijgen meerdere ondersteuningspunten (voeten) of een dubbele standring om te voorkomen dat het bord krom trekt.

Je kunt een modeleerspatel gebruiken om de rand langs de voet of standring netjes af te werken.

Rand

Indien je een rim sjabloon hebt kun je met een kleiharp of kleinaald langs de rim sjabloon gaan om de rand van het bord te bepalen. Hou de harp goed recht.

Indien je geen rim sjabloon hebt kun je de rand natuurlijk altijd met de hand aanzetten. Wil je meerdere borden of schalen met met een rand van gelijke breedte maken, dan raden we je aan om in deze gevallen gebruik te maken van de rim tool.

Kies de gewenste breedte. Ze deze breedte vast met het hendeltje op de rim tool.
Ga losjes langs de vorm waarbij de naald aan de buitenzijde de snijlijn van de rand bepaalt.

De naald aan de rim tool is alleen voor markering, en niet voor het snijden van de klei. Hiervoor gebruiken we een kleinaald of kleimes.

Opstaande / schuine rand

Veel mensen vinden een ietwat schuin opstaande rand mooier.
Je kunt dit effect verkrijgen door eerst het rim sjabloon te verwijderen en daarna het bord of de schaal op een ronde of vierkante spacer (vulplaat) te plaatsen.
Druk nu de rand zachtjes met 1 vinger naar beneden.

Leerhard

De vormen van Pottery Forms Europe hebben een schuine rand en zijn zo gemaakt dat je het werk zonder problemen kunt laten rusten zonder dat het direct scheurt. De drogende klei trekt vanzelf op de vorm omhoog. Als je wacht tot de klei leerhard is laat de vorm uit zichzelf los.

De leerhard fase van klei is dat het niet meer mogelijk is om met een vingertip de klei in te drukken, maar je nog wel in staat bent om met je nagel een markering achter te laten in de klei.
Op het moment dat de klei leerhard is kan de vorm eenvoudig verwijderd worden.

Indien de klei buigt of vervormt tijdens het verwijderen van de vorm dan is je werk nog niet in de leerhard fase en heb je de vorm te vroeg verwijderd.

We hebben ondervonden dat het te vroeg verwijderen van de vorm de grootste oorzaak is voor het vervormen en kromtrekken van de borden en schalen in droogfase en biscuitstook

Als de het bord op de schaal op de vorm scheurt, heb je te lang gewacht.
Iedereen die iets langer met klei werkt weet hoe moeilijk het is om er "op het juiste moment" bij te zijn, maar het verwijderen van de vorm op het juiste moment kan niet onderschat worden.

Zorg ervoor dat het werk niet te dicht bij een verwarming of ventilator staat, zet het uit de tocht, gebruik geen föhn, of plaats het niet in een felle zon. De totale droogtijd tot leerhard fase is afhankelijk van de omstandigheden van de klei en de ruimte en kan van 2 uur oplopen tot wel 4 of 8 uur.

Een gelijkmatige droging is zeer belangrijk. Het plaatsen onder plastic kan soms zorgen voor een ongelijkmatige droging.

De afwerking

Verwijder de vorm, en zet het werk op de voet / standring me de mooie zijde naar boven.
Bij grote vormen kun je nu nog controleren of er geen bolling is ontstaan in je werk. Heb je lang genoeg gewacht dan zal dit minder snel voorkomen. Indien er ondanks alle goede zorgen toch een lichte bolling is ontstaan dan kun je proberen deze nog te verwijderen door zeer voorzichtig met een vlakke hand in het midden van het bord / de schaal een lichte druk uit te oefenen op de kleiplaat en de bolling weg te werken.
Gebruik de surform voor het gelijk/ strak maken van de randen.
Gebruik de speciale binnenzijde van de afrondingslomer om een mooie afronding en nog gladdere rand te verkrijgen. Je kunt eventueel ook nog een spons gebruiken, maar zorg er dan wel voor dat de rand en het werk niet te nat worden anders gaat het scheuren

SILEX
POTTENBAKKERS MATERIALEN

@7leap_of_faith

Nu is er gelegenheid om een mooie onderglazuur te gebruiken of je klei in te kerven.

Laat het werk verder drogen, maar zorg vooral voor een gelijkmatige droging.
Ik laat mijn werken altijd in een mini groetenkas drogen. Ze staan dan op een open stalen rek zodat boven en onderzijde gelijkmatig drogen. Het rek zelf heeft een plastic cover.

Bij het plaatsen van de borden en schalen in de oven graag opletten op de volgende zaken:
- borden niet over de rand van de ovenplaat laten steken (de luchtstroom langs de plaat is hoger dan in het midden van de plaat en het bord kan kromtrekken)
- Stook niet te snel. Klei moet versinteren, geef het daarvoor de tijd
- Let ook op het afkoelen. Zeer grote werken? gebruik dan een cool-down stookmenu.

Voor het werken met klei is er de algemene regel;
Neem de tijd, overhaast de zaken niet!